

□ Моладзь і час.
МОЙ
РОДНЫ ШТАТ...

2

□ Адам і Ева.
КАХАННЕ
РАЁННАГА
МАШТАБУ.

3

□ Адначі!
КУЛЬТУРА –
ГАЛІНА НЕМАТЭ-
РЫЯЛЬНАЯ?..

3—4

ГАРАСКОП,
КРЫЖАСЛОЎ,
ТЭЛЕБАЧАННЕ
НА ТЫДЗЕНЬ.

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЁЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

28 мая 1994 г.

Субота

№ 57(13774)

Кошт у розніцу 100 рублёў

Выдавецца з 1921 года

Малое Віктар ДУБОВІК

КАНІКУЛЫ.

Вясёлая пара.
Ёсць магчымасць
не толькі дапамагчы
па гаспадарцы
бацькам, але і вось
гэтак бесклапотна
паваляцца на лузе
сярод дзыхаўцоў,
як гэтыя хлапчкі
і дзяўчынкі.
Зрэшты,
на тое і вясна,
каб адчуць
прыгажосць зямлі:
любавацца буяннем
садоў, кустоў бэзу.

ці проста
пазабаўляцца з
лёгкімі, нібыта
сонечныя зайчыкі,
дзыхаўцамі.
Канікулы,
канікулы –
вясёлая пара.

Фота Сяргея ГРЫЦА.

Кур'ер "ЧЗ"

на Кур'ялёва, прэзідэнт Сцяпан Крываль і пэат Алякс
Каско, які, дарчы, з'яўляецца галоўным рэдактарам
гэтага выдання, фотамайстар Уладзімір Якавенка і
пэсменнік, публіцыст Уладзімір Калеснік.

Шкада толькі, што тыраж кніжкі вельмі малы –
тры тысячы экзэмпляраў. Думаецца, што другі
выпуск, які пачынае рыхтавацца да друку
ўпраўленне інфармацыі аблвыканкома, будзе
больш масавым.

Анатоль РАЗАНОВІЧ.

3 журбою – пра Журбу

На Касавярэйскім могілніку ў Палеву
павяшаныя відомыя пэсменнікі, адзін з зачы-
нальнікаў новай беларускай літаратуры Янка
Журба. Сёлетна на яго магілцы прыйшлі
пэсменнікі, грамадскія дзеячы горада.

Абрад памянення падрыхтаваў і праводзіў
нацыянальнай культуры. Успамінамі пра Янку
Журбу падзяліліся пэсменнікі, паэты.

Ці тое яшчэ будзе...

У студзені – сакавіку на Віцебшчыне за-
рэгістравана 2366 шлюбав, што на 446 менш,
чым у першым квартале мінулага года.

Скасавана шлюбав – 1925, гэта на 446 больш,
чым летас. Перавышэнне колькасці памёршых
над колькасцю народжаных склала сёлета 1824
супраць 1649 за той жа перыяд мінулага года.

Уладзімір МІХНО.

Некаторыя вынікі першага этапу

Тройку лідараў на Міншчыне склалі Старшыня
Савета Міністраў Вячаслаў Кебіч (59 092 подпісы),
лідар камуністаў распушкі Васіль Новакаў (39 305)
і кіраўнік Беларускага народнага фронту Язэп
Пазыняк (23955). За імі ідуць Генадзь Карпенка,
у якога засталася 17 579 подпісаў, Аляксандр Дубо-
у – 14 110, Станіслаў Шушкевіч – 13 525, замыкае
«чудовую пямерку» Аляксандр Лукашэнка, у сярэ-
дзіне якога на Міншчыне 10 522 галасы.

Найбольшую колькасць подпісаў сабраў на
Магілёўшчыне сярод землякоў Аляксандр Лука-
шэнка. Яго падтрымалі 68 832 выбаршчыкі. За
Вячаслава Кебіча паставілі свае подпісы 41 255
навакаў, за Васіля Новакава – 19 862. Значную
Пазыняку удалося заручыцца падтрымкай 11 442-х
сваіх прыхільнікаў, а Станіславу Шушкевічу і Ге-
надзю Карпенку не ўдалося дабрацца да 5-тысяч-
най адзнакі. У Аляксандра Дубо на
Магілёўшчыне 10 995 прыхільнікаў.

БЕЛІНФАРМ.

Краянаўцы – пра вайну

28 чэрвеня ў Горках Магілёўскай вобласці
пачне сваю работу краязнаўчая экспедыцыя,
прысвечаная 50-годдзю вызвалення Беларусі
ад нацыска-фашысцкіх захопнікаў.

У канферэнцыі прымуць удзел і вэтэраны 70-я
стралковай дывізіі, якая вызваляла Горакі раён.

Аляксей КАРЛЮКЕВІЧ.

"Берасцейскія карані"

Гэту падзею чакалі, і яна адбылася –
вышлі з друку сваяцкія-знаемныя,
гістарычны-краязнаўчы і літаратурна-мастацкія
альманахі "Берасцейскія карані".

Ва ўступным слове да яго старшыня Берасцейскага
аблвыканкома В.У.Бурскі адзначыў: "Ужо сама
назва гаворыць за сябе – гэта карані нашай
гістарычнай памяці, вытокі спадчыны, разуменне
гісторыі зямлі, на якой жывём і працуем, смутком
і радасцю".

Альманах "Берасцейскія карані" – першае
такое выданне ў Берасцейскай вобласці. Тым не менш,
яго змест, мастацкае афармленне заслужваюць
самага добрага слова. І ў першую чаргу, хоча-
цца выказаць выданню – ўпраўленню інфармацыі
Берасцейскага аблвыканкома, рэдакцыянаму савету і
рэдактару альманаха, якія правялі вялікую ар-
ганізацыйную і творчую работу, каб кніжка адразу
прыцягнула да сябе ўвагу чытачоў.

Амаль усе аўтары альманаха – людзі, вядомыя
не толькі ў нашай вобласці, але і ў ўсёй Беларусі.
Гэта старшыня вядомага ў рэспубліцы калек-
тыўнага сельскагаспадарчага прадпрыемства
Аляксей Скакун і камянецкая пэсменніца Святла-

Наваселле

3 божгага благаславення

Напэўна, няшмат знайдзецца ў Мінску шмат-
павярховыя, чые жылцы былі б добра знаёмыя
паміж сабой. Тым больш не ўсе на сваё
наваселле атрымліваюць благаславенне святара.
Тыя, хто цяпер будзе жыць у доме № 15 па
вуліцы Герардэцкай, які належыць МЖК "Уручча",
тры гады чакалі ключы ад сваіх новых кватэр. Ды
і не проста чакалі – самі будавалі тую шматпа-
вярховую, што цяпер павінна зрабіцца самым
шчаслівым домам ва ўсім Уруччы. Таму што святая
агульнага навааселля адзначалася на ўсім
правільна: напачатку аўгусту (тар, святар храма Усіх
Святых Радасцей, асвятліў новы будынак і пра-
чытаў малітву на шчаслівае жыццё ў гэтым доме
ўсім яго будучым жыхарам). А потым адбылася
"улазіны" – старажытны беларускі абрад нава-
селля, адрадыцы які дапамог фальклорны тэатр
"Дзіва".

Ірына ЗАВАДСКАЯ.

"Зоркі"

на "Славянскім Базары"

Не пакіне Алу Пугачова яе новы выбарнік
Філіп Кірораў? У час гастроляў слаўнай ар-
тыстка на трэцім міжнародным фестывалі "Сла-
вянскі базар", які пройдзе ў Віцебску з 18 па
26 ліпеня.

Вядомае музычнае шоу збярэ на гэты раз
кардонную колькасць удзельнікаў, сярод якіх бу-
дуць Тамара Гвэрдыцтэллі (Грузія), Дзідазэ Мару-
ані (Францыя), Ларыса Долина (Расія) і многія
іншыя зоркі блізкага і далёкага замежжя.

"Газетам" праграма будзе, несумненна, вы-
датны французскі музыкант і кампазітар Мішэль
Легран, які даў году на ўдзел у фестывалі. Вы-
ступленні спевакоў прагучаць у суправаджэнні
дзяржаўнага канцэртнага аркестра Беларусі пад
кіраванствам Міхаіла Фінбергера і Расійскага
прадзюскага аркестра пад кіраванствам Паўла
Аўсянікінава.

БЕЛІНФАРМ.

Курсы валют на 27 мая:

	Далар ЗША	Ням. марка
Скупка	20600	12500
Продаж	21300	12940
"Комплекс"	20600	12500
"Тошук"	20700	12600
"Прыор"	21500	13100

"Суперчэннэл"

НОВЫ ФІЛЬМ О.СТОУНА

У сярэдзі сусветна вядомы рэжысёр
Олівер Стоун сустракаецца з прэзідэнтам
Аргенціны Карласам Менемем для ар-
тымайнай дэталі па правядзенне тур-
ніру прэзідэнцкага палаца здымак свайго
новага фільма.

Чарговая сутка Стоўна расказажа пра
жонку былага прэзідэнта краіны генерала
Перона. Гэтая жанчына карысталася над-
звычайнай павягай у аргенцінскіх бедня-
коў.

ЗА КРАТАМІ –
"ЛЕПШЫ ПАЛІЦЭЙСКІ"
Ветран амерыканскай паліцыі з 10-
гадовым стажам арыштаваны па

"Еўраньюс"

абнававанню ў кантрабандзе наркоты-
каў, расце і раскідваю таямні.
Цяперашняму арыштанта раней было
прывоена званне "Лепшы афіцэр паліцыі
1993 года".

МАФІЯ ПАТРАЖАЕ УЛАДАМ

Выступленне перад журналістамі
"хроснага банды" італьянскай мафіі па
меншцы "Тато", арыштаванага паліцыяй,
пасяла трыогу сярод афіцыйных асоб
краіны. Яны расцнілі яго як адкрытую
пагрозу расправы з вышэйшымі
паліцэйскімі чынамі.

Асабліва нянавісць "Тато" выклікалі
Луцано Віяланты, былы старшыня анты-
мафіёнскай камісіі італьянскага парла-

мента, і Джан Карла Газелі, пракурор Пал-
ерма.

КАМУ ПАТРЭБНЫ ПАЛ'ЧАТКІ МАЙКЛА ДЖЭКСАНА?

Акуляры лідара групы "Бітлз" Джона
Ленана былі куплены ў чавер на
аўкцыёне ў Лондане ўладальнікамі кафе
"Хард Рок" за 5775 далаўраў. Сукенка, у
якой выступала Мадонна, "пацігнула" на
18 000 далаўраў, а кашуля са спістам групы
"U2" – на 8870 далаўраў.

Пальчаткі Майкла Джэксана не былі
куплены нават за пачатковую цану.

(Працяга на 3-й стар.)

СЁННЯ – ДЗЕНЬ ПАГРАНІЧНІКА

ПАВАЖАНЫЯ ВЕТЭРАНЫ, ВАЕННАСЛУЖАЧЫЯ, РАБОЧЫЯ І СЛУЖАЧЫЯ ПАГРАНІЧНЫХ ВОЙСКАЎ!

Ад імя ўрада Рэспублікі Беларусь і сабе асабіста
вітаюць вас з традыцыйным святам – Днём пагранічна-
га паўстання. Гэта свята для нас – гэта свята муж-
насці і гераізму войнаў-пагранічнікаў. У пачатку 1918 года
назва пагранічнага паўстання ў час Вялікай Айчыннай
войны, шматлікія прыклады самааданасці і пільнасці ў
гады мірнага стварэння. Войны-пагранічнікі адра-
дзіліся высокім патрыятызмам, пачуццём адданасці,
уменнем прафесіяна і гераічна выконваць свой абавязак,
шчырым сумленнем і миссыйшым.

Змяніцца пакаленні пагранічнікаў, але баявыя тра-
дыцы захоўваюцца і прымяняюцца: вопыт вэтэранаў,
іх веды і любоў да Радзімы перадаюцца з пакалення ў

пакаленне. І сёння вартасці нашых рубіжкоў дастойна
выконваюць свай воінскі абавязак, падтрымліваюць вы-
сокую боегатоўнасць, удасканалююць прафесійнае
мастэрства.

Жадаем вэтэранам, ўсёму асабовому састану па-
гранічных войскаў, членам сям'яў моцнага здароўя, шчас-
ця, дабрабыту і далейшых поспехаў у вырашэнні зада-
чаў на ахове дзяржаўнай грамадзянскай Рэспублікі Беларусь.

З павягай
В.Ф.КЕБІЧ,
Старшыня Савета Міністраў
Рэспублікі Беларусь.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

Ці гоўга вёсцы чакаць гаўгоў?

Хлебаварскія клопаты. Яшчэ зусім нядаўна ўсе думкі механізатараў
і паліваводаў, кожнага вясцоўца былі скіраваны на тое, каб пасеяць
у тэрмін яравыя збожжавыя, бульбу, кармавыя культуры. А ўжо на
парозе сенаборкі, корманарытоўка. Бадай, ці варта гадзіць
народную мудрасць: ураджай той, што ў засеках, складаная. Акмяні
таго, што людзі, якія паставіліся на гандлёвыя прыліжкі малака,
хлеб, агародніну, атрымліваюць нізкую заробковую плату, пэна не
суразмерную з затрачанай працы, пагоршылася матэрыяльна-
тэхнічнае забеспячэнне машына-трактарнага парка. Каласныя,
свагасныя, фермерскія масы фактычна лусты: няма грошай нават
для выплаты зарплат, не кажучы ўжо пра набывшчы ўборачнай тэхнікі,
трактароў, камбайнаў, дызельнага і карбюраторнага паліва,
гербіцыдаў, мінеральных падкормкі. Аднам словам, пакупкі работнікі
камерцыйных банкаў, прадпрыемстваў, гандляр-пэракупшчыкі шы-
коўна раз'язджаюць у інтэрмарк, прывозяць і прывозяць лёгка
зарабленыя мільёны, працягваюць вёсці, мовы, быццё некаторых з
іх, ледзьве зводзяць канцы з канцамі. Але не пра сацыяльныя
расставленне грамадства пойдзе ніжэй гутарка, а менавіта пра
проблемы, якія хваляюць на дзяржаўным этапе вёскі.

З гэтай відавочнай сітуацыі наш карэспандэнт звярнуўся да намесніка
міністра сельскай гаспадаркі і харчавання М.К.ЕРМАКОВА.

— Міхаіл Канстанцінавіч, відаць, кельта рабіць глабаль-
ныя вывады аб стане сельскай
гаспадаркі, глядзячы толькі на
гайдалевыя рады. Што сёння ха-
лае прадаўцаў і пакупцаў?
— Фінансавое становішча. На
першым погляду, тое-сёе на
паліцах магазінаў ёсць. У гэтым
заслуга людзей, якія нямаюць
зробілі дзея таго, каб у гарад-
жаніна на стала быў і хлеб, і да
яго. Але гэта сёння. А што будзе
завтра? Вось-вось у калгасі і
саўгасіх распачнуцца "заяўнае
жніно", сёньняшні для паспяхова-
га правядзення гэтай важнай

— А гэта значыць, што тыя,
хто карміў на працягу года рас-
публіку, апынуцца ў роў голых
«карацель», а нам, спажыватцам,
дададзецца пакласці зубы на
паліцу?

— Менавіта так, я не пера-
большваю. Наша эканоміка
заўсёды была неспадзяванай і
парадаксальнай. І гэта не проста
словы. Несвоечасовыя разлікі з
гаспадаркамі і за праддзяўню
прадукцыю, скачкападобны рост
цэнаў на паліва нічога добрага,
акрамя гаспадарчага хаосу.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ВЫБАРЧЫ МАРАФОН

"Зараз не час даваць абяцанні"

□ Вольга ШАЎКО, "ЧЗ"

У чавер народны дэпутат Аляксандр ЛУКАШЭН-
КА сустракаецца з прадстаўнікамі жыллёва-бу-
даўнічых кааператываў Савецкага раёна г.Мінска.

Сустрача была арганізаваная па ініцыятыве Саюза ЖБК г.Мінска. Як падкрэслівалася на ёй, гэта першы народны да-
путат, што згадзіўся выслушаць
проблемы грамадзян гэтай ка-
тэгорыі. Дагэтуль спробы звяр-
нуцца да 6 іншых дэпутатаў, у
тым ліку і абраных ад тэрыто-
рыі, дзе пражываюць уласнікі
кааператывных кватэр, заста-
валіся безвыніковымі.

Старшыня Саюза ЖБК Фё-
дар Кацапуў заўважыў: "Мы за-
спрасілі Аляксандра Рыгоравіча
Лукашэнка таму, што ведаем
яго як сумленнага чалавека і
спадзяемся, што ён дапаможа
нам у нашых бядках".

Бел у жыхароў каапера-
тыўнага жылля сёння сапраўды
хапва. Яны апынуліся ў больш
горшым становішчы, чым тыя,
хто пражывае ў дзяржаўных
кватэрах. За кааператыву гаспа-
дары ўжо заплацілі даўжыцу.
Першы раз з уласнай кішні,
другі — у выглядзе падатку.

Бяручы з іх падаткі на зямлю,
якой яны не маюць права рас-
парадкавацца. Нездзе ў метрах
чыноўніцкага апарату зніклі
грошы, што члены ЖБК сабралі
на рамонты. Ідэя абскасаваных
мафіёзны гандаль каапера-
тыўнымі кватэрамі.

Што магла прынесьці сустра-
ча з дэпутатам, чым дапамагчы?
Як адзначыў сам Аляксандр
Рыгоравіч, абяцанні даваць не
час. Ён прыйшоў да гэтых лю-
дзей, каб адлучыць праблему,
якая з'яўляецца толькі часткай
прыватна-аўдытнага працэсу,
што так агідна развіваецца на
Беларусі. Заканадаўча праца
парламентарыяў у гэтым на-
прамку, акрамя шкоды, людзям
нічога не можа прынесці. Ме-
ханізм прыватна-аўдытнага
ацэньвання па такіх законах, што
рэшці дзяржаўнай уласнасці на-
практы трэба ўважліва ўваж-
маючы, ідзе дзікая "прыватна-
зацяжка". Менавіта гэтыя факты
ўскрываюць карупцыйную камію
Бярэгоўскага Савета, якую
ўзначальвае А.Лукашэнка.

— Таму, — падкрэсліў ён, —
мы са сваёй камандай нічога за-
раз не абяцаем, акрамя сумлен-
нага і прыстойнага палітыкі. Мо-
жа, мы не станем жыць багачэй,
але ўсе разам. І на паліцыя на-
рода ў рой не маюць намеру ўехаць.
Мы прапануем вам выбар.

На сустрацы народнаму да-
путату былі зададзеныя пытанні,
што тычыліся розных аспектаў
яго асабістай дзейнасці, на-
дзённых праблем нашай гра-
мадства. Прыядаём некато-
рых дэталей, якія, як думаецца,
даюць уяўленні аб пазіцыі
А.Лукашэнка, яго адносінах да
з'яў, што адбываюцца навакол.

— Якія галоўныя аспекты
Вашай праграмы?
Захваць дзяржаўную ўла-
скасць, стварэнню народам,
каб яна абараняла народ.

— Якія банкі павінны
быць дзяржаўнымі ці камер-
цыйнымі?
— Калі мне прыйдзецца вы-
рашаць такую праблему, я не
буду абмяжоўваць будаўніцтва.
Я вярну крадзёжна сапраўдным
гаспадарам. А гэту зямлю атры-
маюць бяздомныя. Чалавеку,
які не мае жылля, трэба дапа-
магаць пабудоваць дом.

— Якія банкі павінны
быць дзяржаўнымі ці камер-
цыйнымі?
— Калі мне прыйдзецца вы-
рашаць такую праблему, я не
буду абмяжоўваць будаўніцтва.
Я вярну крадзёжна сапраўдным
гаспадарам. А гэту зямлю атры-
маюць бяздомныя. Чалавеку,
які не мае жылля, трэба дапа-
магаць пабудоваць дом.

— Якіх вы ставіцеся да Бога?
— Станоўча. Людзі маюць
права на свабоду веравызнан-
няў. Дзяржава павінна пава-
жаць іх погляды і гарантаваць
захаванне іх.

— Ці патрэбны Вам і ва-
шай камандзе памочнікі па
выбарчай кампаніі?
— Вельмі патрэбны.

Дзяжурныя па выпуску
перакладчыкі
Віталей КАПАЧЭЎ,
Андрэй СІДАРАЎ,
рэдактар Павел СІМАНАЎ.

Бізнес-клас

Вядучая
рубрыкі

Вера ПАЛЯКОВА

Тэл. 68-28-52

Каб не

"плакалі" грошы

Як вядома, у перыяд "першапачатковага накаплення капіталу", мутныя хвалі псеўдабуржуйства адносна часта ўздымаюцца на паверхню не зусім сумленных шукальнікаў падзарабіць. Ад гэтага пакуюцца грамадзяне не толькі краін СНД, але і былых сяброў па сацыялістычным лагерах. Напрыклад, у Варшаве сёння дзейнічаюць 2 тысячы будаўніча-рамонтных фірмаў, але толькі 14 з іх атрымалі рэкамендацыі Польскага Саюза будаўнічых інжынераў і тэхніку пасля грунтоўнай правяркі. Таму рамонт кватэры, або пабудова дома ў польскай сталіцы звязана з пэўнай рызыкай трапіць на несаліднага партнёра. Аднак, у адрозненне ад нас, варшавяне маюць магчымасць звярнуцца са скаргай у Саюз і кволю, але надзею вярнуць свае грошы.

Тавар — зброя

31 студзеня бягучага года ў Рэспубліцы Беларусь пачала дзейнічаць пастава Савета Міністраў аб парадку атрымання дазволу на перавоз праз межы нашай рэспублікі разнастайнай зброі і рэчываў, што насядуць небяспекі не толькі здароўю, але і жыццю людзей. Такім чынам беларускія бізнесмены атрымалі ў сваё разнаплановае сапраўднае цаліну, з якой збіраюць неблагі ўраджай. Аднак, для кантролю за гандлем падобнымі таварамі існуюць і свае "рагачкі". Каб увезці ў краіну, або правесці транзіт праз яе тэрыторыю ваенную, палітычную, пнеўматычную або халодную зброю, а таксама прыстасаванні адпаведнага прызначэння, неабходна мець дазвол МУС тых краін, на чыю тэрыторыю вядуць небяспечны тавар. Зразумела, дазвол Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі неабходны, каб правесці зброю праз нашу краіну.

Штогод, нягледзячы на "перыходны перыяд", значна частка аматараў з дэлегатаў замежжа папалывае ў уласнай стрэльбай у беларускіх лясах. У гэтым выпадку яны павінны прад'явіць працаўнікам мытні дазвол, пагоджаны з Камітэтам па знешнеэканамічных сувязях, а таксама Таварыствам паліўных і рыбалоўных Беларусі.

Без уліку чайных

Эксперты паважанага часопіса "Дело", не маючы афіцыйнай статыстыкі, тым не менш атрымалі даныя, не падабаваныя цікавасці і, да таго ж, не патрабуючы ніякіх каментарыяў. Зарплата за тыдзень у дэлегатах ЗША:

	У ЗША	У Беларусі
Юрыст	1008	10
Урач	984	4,5
Інжынер	836	4
Выкладчык ВНУ	756	4,5
Галоўны бухгалтар	743	10
Эканаміст	732	6
Хімік	687	4
Праграміст ЭВМ	662	5
Медыктар	634	3,5
Архітэктар	623	6
Навуковец	600	4
Журналіст	537	5
Тэхнік	339	4
Швачка	326	4
Прыбіральшчыца	292	1,4
Аператар у банку	281	6
Цырульнік	263	4,5
Прадзвец	246	5
Касір	218	5
Афіцыянт	218	5

"ПАС" — палітыка-аналітычная служба

Хто зловіць гвух зайцоў?

□ Лілія ГРЫНЯВЕЦКАЯ, "ЧЗ"

Пакуль розныя палітычныя сілы краіны з захапленнем прадчуваюць будучую перамогу сваіх стаўленікаў на прэзідэнцкіх выбарах, з эканамікай робіцца нашта нядобрае.

У кожнай з'яві ёсць межы, калі пра яе яшчэ можна і паміраць. Мінуты тыдзень паруюць усе бар'еры на шляху лавінападобнай інфляцыі, а мінуты месяц "падарыў" грамадству лічбу, якой яшчэ не ведала ні адна з краін СНД, таксама не падабаваных вострых эканамічных крызісаў, — 43 працэнты інфляцыі. Ганарыцыя няма чым, аднак відэафонны крызіс адбываецца на фоне магутнай перадавыбарчай кампаніі, што дае дадатковыя падставы для аналізу і разважанняў.

Няма сумнення, што ў апошні месяц палітычны пульт распусцілі б'яцця ліхаманкава. Першым пытаннем было, хто, якія асобы прапаноўваюць сябе ў якасці прэтэндэнтаў у кандыдаты. Вызначыліся. Другое пытанне, дэлегатаў не апошняе, каго з прэтэндэнтаў зарэгіструюць у якасці

кандыдату. Некалькі спадароў з тых, чым імёны на слыху, працягваюць выбарчы марш, і гучаць самы гарачы месяц палітычнага жыцця краіны, сапраўднае агітацыйнае кампанія ў сродках масавай інфармацыі, якія ўжо прадчуваюць напружаную працу і недахоп месца ў эфіры і на газетных старонках. Нарэшце, адбудуцца самі выбары, вынік якіх адны хацелі б бачыць нечаканым і нават розгаловачым, другія ж добра прапрацавалі, каб спадаровацца, што выбары не выйдуць нечаканым фініш у выглядзе новай зоркі на палітычным небасхіле. У чэрвені палітычны спектакль дойдзе да кульмінацыі, і падзеі будуць разгарацца больш павольна. Тое ж хацелася б сказаць пра эканоміку. Але хроніка апошняга года паводзінаў змушае хвалявацца.

Калі ў магазіне выстаўляюць новую цану з павялічанай лічбай, кажучы: дзяржаўнае, каб гэта было так. Усе намагаюцца — рубель падае. Пакуль палітыкаў б'е ліхаманка выбарчых калізій, сапраўднаму затрасло "зайца". 14 мая курс беларускага рэспубліканскага білета да дэляра — 16 500, 23 мая — 17 750, 21 мая — 18 750, 23 мая — 20 400. Так і сканчае можна, не дакачваючы святоннага феерверку ў гонар першага прэзідэнта Беларусі.

Мараль бакі не ў тым, што палітыкі (яны ж па сумяшчальнасці — эканамісты) заняліся палітыкай і забыліся на эканоміку. Сутнасць у тым, што востра сёння, цяпер, у гэты момант, а не пасля выбараў ці яшчэ калі-небудзь патрабуюцца тэрміновыя захады, каб выратаваць, і рабіць гэта трэба, нягледзячы на ўвесь запал перадавыбарчай гонкі, недахоп часу і іншыя акалічнасці. Взяліся пытанне, ці ўдасца гэта тым, ад каго залежыць.

На сённяшні бачым, які цэна палітыка звязана з эканамікай. Направадзілі выбары раздвоўца абшчыні: замарозіць цэны і павялічыць толькі заробатную

плату. Пакідаючы ў баку размовы пра папулізм, заўважым: якой страшнай інфляцыяй вернуцца прыгаданы захады да тых, для каго, па сутнасці, захады прымаюцца: рабочых, служачых, пенсіянераў, усіх, хто складае большасць насельніцтва з наміраваным заробкам. Не скарэ, што камерцыйныя колы зрабляць камерцыю нават і на інфляцыі, апошня ж перш за ўсё ударыць па тым самым сярэднім класу, які ў нас, насуперак усім класічным канонам, прадстаўлена 60 працэнтамі насельніцтва, што знаходзіцца за межамі беднасці. Імгненасць мат папярэднічае непрыкладнаму выніку.

Мы занадта імкліва падаем у эканамічную бездань. Урад гэта ведае лепш за шэраговага грамадзяніна і, паставіўшы сябе ў становішча, калі зрабіць нічога нельга, робіць максімум таго, на што здольны (трэба аддаць яму належнае): хапаецца за грашовы саюз з Расіяй, які за саломініку. Плюс ад аб'яднання чакаюць многія, але відэафонны мінус — палітысцкая занятая становішча: усё залежыць ад расійскага боку. Час, між тым, не чакае і не церпіць.

Тацяна ВІКТАРАВА займаецца на другім курсе Слонімскага СПТВ-189. Пасля яго заканчэння яна атрымае прафесію повара, а таксама зможа працаваць і лабарантам хіміка-бактэрыялагічнага аналізу. Дарчы, паступіць сюды летась было не так проста. Конкурсны адбор — амаль як у інстытуце. На адно месца прэтэндавалі тры чалавекі.

З наступнага навучальнага года на базе груп, у якіх займаюцца дзяўчаты, тут будучы рыхтаваць гаспадыню сядзібы. Акрамя асваення цяперашніх спецыяльнасцей выпускніцы атрымаюць веды, якія спатрэбяцца і швачцы, і агародніку, і жы-вёлаводу.

Фота В.ВАЛАДАШЧУКА

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

Мяса — прадукт шkodны... для бедных

Так выразаў Дзяржкамтэт Рэспублікі Беларусь на працы і сацыяльнай абароне насельніцтва, прапаноўваючы набыць прадуктаў харчавання на ўзроўні пражытнага мінімуму для бедных слаўу насельніцтва. А калі ўлічыць, што да гэтай катэгорыі адносяцца зараз 90 працэнтаў насельніцтва, то гэты рэкамендацыі тычацца амаль кожнага з нас.

Урадавыя чыноўнікі лічаць, што кожны беларус павінен з'ядаць за год не больш як 46,4 кілаграма мяса, у тым ліку 18,3 кілаграма ялавічыны, 6,2 кілаграма свініны, 1,8 кілаграма субпрадуктаў, 14,6 кілаграма птушкі, 1,9 кілаграма сале і 3,7 кілаграма каўбасных вырабаў. Паводле задумі распаўсюшчыкаў, менавіта такой колькасці мяса, разам з іншымі рэкамендацыямі ўзвешанымі прадуктамі харчавання, павіна хапіць сярэднестатыстычнаму беларусу, каб на працягу года падтрымліваць здарова, аднавіць фізічныя сілы пасля работы.

Як лічыць мясца раней? Галоўны паштатны — дэлегат нездаваецца навукай аб харчаванні гаварыла, што для павышэння харчавання будучыні камунізму неабходна 28 кілаграмаў мяса ў год. Такая колькасць стала матай, але, падлічыўшы магчымасці аграр-

нага сектара больш цяжка, нормы істотна знізілі. У Харчовую праграму, прынятую ў 1992 годзе, быў закладзены ўжо іншы паказчык — 70 кілаграмаў.

Далей аказалася, што і гэты рубеж перавышаны, калі нават далучыць імпорт. Каб нека дасягнуць патрабаванні лічбы, у паказчык "мяса" ўключалі субпрадукты першай і другой катэгорыі, сала, гэта, дарчы, робіцца і зараз. Там з велькай цяжкасцю выйшлі на 66—67 кілаграмаў мяса на душу насельніцтва ў год.

А потым усё пакацілася пад ухал. Паводле статыстычных даных, за апошнія два гады сярэдняе ўжыванне мяса ў Рэспубліцы Беларусь знізілася амаль на трэць. Дзяржкамтэтам рэкамендуецца ўжываць 46,4 кілаграма мяса ў год на душу насельніцтва. Але зараз і гэта норма стала хутка зніжана.

Дзяржава не можа забяспечыць выканання сваёй жа рэкамендацыі. Тая метадыка зыходзіць ад мінімальнага сучаснага ўжывання ў 2500 калорый. Недастаткова каларыйнасць нагнаецца павышанай нормай хлеба і нашым традыцыйным прадуктам — бульбай.

Чалавек здольны звесці да мінімуму свае патрэбы. Гэта яго асабістая справа. Але асабістая справа кожнага гора ці пазна дастанца да маштабў грамадскіх. Ёсць аддаленыя вынікі, якія немагчыма пралічыць сёння.

Саме крыўднае тое, што тая чыноўнікі, якія сёння рэгулююць даходы насельніцтва, тэарэтычна абгрунтоўваюць, як харчаванне беларусаў, не будучы адказваць за негатыўныя вынікі. Пэўна або пражытачы мінімум выглядае з прэтэнзіяй на гуманнасць: "Мы забяспечым даход, ніякай ягона чалавек не павінен мець", хоць на самай справе больш сумнянна было б прызначыць: "Мы далі даход, больш за які проста не можам плаціць".

Вячаслаў ІШЧАНКА.

Музычная школа, што ў вёсцы Чэрні. Брэсцкага раёна, адна з лепшых. Каля ста дзяцей з навакольных вёсак авалодваюць тут азамі мастацтва. Акрамя класічнага фартэпіяна, яны асвойваюць баян, скрыпку, гітару, цымбалы. Вучні школы — нязменныя ўдзельнікі ўсіх конкурсаў і канцэртаў самадзейнага мастацтва, якія праводзяцца ў раёне.

НА ЗДЫМКУ: амаль усе выкладчыкі школы — у мінулым выпускнікі Брэсцкага музычнага вучылішча. У іх ліку Міхалік НІКАЛАЮК.

Фота Эдуарда КАБЯКА, БЕЛІНГАРМ.

СПАДЧЫНА

Крыж над горадам

На пагорку, недалёка ад ракі Свіслач, у Верхнім горадзе сталіца стаіць касцёл. Ён быў збудаваны ў стылі барока з дэвізам "Павінен быць на адной з іх. Зараз няма ні манастыра, ні вежы з гадзіннікам, ды і пазнаць у Доме Фізікультуры былы буйнейшы касцёл у Менску вельмі цяжка.

Мала хто здагадаваецца, што сцены і аб'ёмныя часткі будынка былі калісьці гонарам менчукоў. Асвятленне душы нёс гэты ахоўнік хрысціянства, зямляны бездань цэнтры на яскравыя горы не адно стагоддзе. Святым крыжам бласлаўляў на добрыя ўчыны, бараніў ад ворагаў. Стаў нават пасля фашысцкай навалі. Але не вытрымаў аднаго: аб'яваўся ўласнага народа. Прамысловы перад вачыма, як лічыцца на чорным небе.

Разбітаўся з рэшткамі веруючых, якім засталася цяжкая доля назіраць за збудаваннем людзей, вярнуцца ў іх.

Паводле гэтага мінута. Чорныя сілы пакрыў аслабілі сваю ўладу і схаваліся ў паўцэнтры, але не так добра, каб можна было забяспечыць іх існаванне. А людзі тым часам пачалі мроць аб свеце, у якім не будзе міжнацыянальных спрэчак, крывавых войнаў, а застанецца тое, што прымушвае людзей звярнуцца да добра, кахання, узвешаных адносін, што з'яўдае ўсіх веруючых. Гэта так натуральна. Амаль кожны чалавек думае такім чынам, але паглядзіць, што творыцца ў свеце, колькі войнаў трымае зямля.

Ужо з'явіліся людзі, якія здолелі ажаліць знічанае. Марыніскі кафедральны сабор існуе.

Галіна САРАЙКІНА.

МОЛАДЗЬ І ЧАС

Мой родны шмат...

□ Ірына ЗАВАДСКАЯ, "ЧЗ"

Гадоў дзесяць таму пра такое яшчэ не адважваліся марыць. Дакладней, марылі ўсе, але вельмі ўжо нерэальнымі былі тэа жаданні. У адрозненне ад дарослых, савецкія школьнікі даўным-даўно здагадаліся, што амерыканскія падлеткі "такія ж, як і мы". Але перакананні ў гэтым на ўласныя вочы маглі хіба што дзеці "Здрадніку Радзімы". І ўпершыню пра тое абвясціла не савецкая, а амерыканская школьніца, што рэзюшнула даслаць пісьмо самаму галоўнаму ў нашай "непрашнай дзяржаве".

Сёння прывесці ў Амерыцы цэлы год — працей простага для любога вучня любой школы былога Саюза. Важна толькі на належным узроўні валодаць англійскай мовай.

Маладзёжныя абмены — навінка толькі для нас, што доўгі час адгароджваліся ад усяго свету так званай "железнай заслонай". Наогул жа яны існуюць ужо больш за 50 гадоў. І ўзніклі з даволі натуральнай ідэі сяброўскага суіснавання розных краін. Так бы мовіць, на "неафіцыйным узроўні". Бо, як вядома, калі дэлегацыі партнёры яшчэ і сяброўцы, сувязі паміж імі ўзмацняюцца ў сотні разоў. А сяброўскія адносіны паміж незалежнымі краінамі — найлепшая гарантыя даўгатэрміновага адраў у гэтай шчыльнасці. Вось чаму гэты маладзёжны рух набыў такую папулярнасць ва ўсім свеце.

Сёння беларускія школьнікі ўжо ў другі раз адпраўяцца ў Амерыку, каб на працягу года жыць так, як жыўць сучасныя амерыканскія падлеткі: вучыцца не ў нейкай тэа спецыяльнай, а ў звычайнай амерыканскай школе, удзельнічаць у школьных спартыўных спаборніцтвах, наведваць мясцовыя дыскаты... На цэлы год яны з'яўляюцца членамі амерыканскіх сем'яў, у якіх будучы жыццё. Дарчы, менавіта ідэя пражывання ў сем'ях забяспечыла такі поспех маладзёжным абменам. Жадаючых прыняць да сябе такога "часовага" сына ці дачку ў Амерыцы вельмі шмат, прычым, выключна з-за "культурнай цікавасці", ніякай матэрыяльнай кампенсацыі тут не прадугледжваецца. Але ўсе роўна многія амерыканцы існуюць прапанаваным падлеткам найлепшыя ўмовы для пражывання, бо вельмі цікавае чужой культуры, спосабам жыцця, а такія сяброўскія кантакты — цудоўны сродка для вывучэння падобных рэчаў. Патрабаванні для "другіх" мам і тат вельмі строгія, для іх нават прад'яўляцца спецыяльныя курсы, так што сапраўдныя бакі могуць быць чалам сапраўды. Тым больш, што акрамя выдатных жыццёвых умоў школьнікі забяспечваюцца і пэўнай ступенняй, якая прадугледжвае літаральна ўсе, акрамя хіба што выдаткаў на падарункі і тэлефонныя размовы з роднымі.

Ад Майкла я даведалася, што сёлетні конкурс быў адкрытым — у адрозненне ад папярэдняга. Гэта значыць, што ўдзельнікі маглі прыняць усе жадаючыя. У першы раз школы, куды прыязджаў Майкл з памочнікамі, каб правесці тэстраванне, былі рэкамендаваны і Міністэрствам адукацыі. З гэтай сітуацыі (а цяпер і надалей) той, каго зацкавала ідэя навучанні ў Амерыцы, павінен быў патроўваць падаваць пра гэта ў офіс Майкла — і пачынаць рыхтавацца да конкурсу.

Конкурс — мерапрыемства не вельмі складанае. Першыя два туры — высвятленне праз тэсты ўзроўню моўнай падрыхтоўкі. Плюс сачыненні — вядома, таксама на англійскай мове. Тэстсачы сачыненняў вызначаюць у

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭР'Ю

Ці доўга вёсцы чакаць даўгоў?

(Заканчэнне).

Пачынаючы на 1-й стар., хваля інфляцыі, у сабе не яснуе. У прыватнасці, на сёння доўг калгасам і саўгасам складае 969,8 мільярд рублёў, а за пазычанасць апошніх дзяржаўным, камерцыйным структурам 922 мільярды рублёў. У ліку іх 700 мільярдаў арганізацыя райагпрамабеспячэння і калі 41 мільярд за паліва камерцыйным структурам.

Увогуле, як бачна, усе ў даўгу як у шаўку. Але адным гэта зручна, можна жыць бескардытна, як тым жа гандлю, Белкапсаю, прадпрыемствам перапрацоўчай прамысловасці, запачынаюцца якіх на сёння гаспадаркам складае адвадана 157,3, 142,2 і 432,8 мільярд рублёў. А калгасе, саўгасе, фермерскіх гаспадаркі не маюць у выніку магчымасці сваёчасова набыць тэхніку, гербіцыды, севякі, вялікі, паліва, бо кошт іх расце не па днях, а па гадзінах.

— Наўжо негата спыніць рост цін на тэа ж трактары, камбайны?

— Калі крапецца гэтай тэа, то ў рынчым свеце разлік вартасці любога тавару — ад саці да аўтамабіля — пачынаецца з вызначэння кошту тэа збожжа і тоны нафты. Ад гэтых дэзюх базавых лімбаў пасля і "танцушкаў". І не нахаш. А ў нас гэтыя сувядносні "гуляюць" пакуль самі па сабе.

— Мікалай Канстанцінавіч, з паліва справа прасіліся — патрэбны грошы і немалыя. Пытанне кампэтэнцыі Вярхоўнага Савета, які займаецца крэдытна-фінансавай сістэмай. А вось ці адпавядае патрэба гаспадарак іх машына-трактарныя паркі?

— У гэтай справе больш "мінусу", чым "плюсу". Калі раней былі доўгатэрміновыя крэдыты для набыцця тэхнікі, то цяпер іх не даюць. Машыны ж, як вядома, эншэваюцца. Фактычна вось ужо тры гады гаспадаркі не купляюць збожжа, а жаўборачныя камбайны. Паводле сёння без усялякіх "накрутак" больш як адзін мільярд "зайчыкаў", а, па-другое, дзе ўзяць столькі грошай калгасу ці саўгасу, не кажучы ўжо пра фермера. Пра тым, на той жа Украіне "зайчыкаў" не прызнаюць. Давалі дэляры ці расійскія рублі. Праўда, трактары "МТЗ" у мінулым годзе былі закупленыя на восем тысяч штук, у той час як у тым жа 1989 годзе і крху раней набывалі ўсяго 4,4-5 тысяч адзінак.

Я ўжо казаў, што наша эканоміка — эканаміка парадоксаў? Гаспадаркі задушылі падаткамі, што сёння стала больш зручна займацца перапродажам, чым вырабляць, вырошчваць прадукцыю. Урад павінен сачыць за парызтам ценюў. Хіба не крыўдна тэа жа ўжо ўсёведмаліць, што бутэлька пэва каштуе звыш дзевяць тысяч рублёў, а малака ўсяго 330. Ды і цяперашнія закупачныя цэны на прадукцыю калгасаў саўгасаў хіба адпавядаюць настрыванаму росту аптовых — на тэхніку? Той жа "Беларусь" сёння не кожнаму па кішэні. Дзе возьме фермер, напрыклад, 122 мільёны "зайчыкаў" ці 5800 дэляраў? Якія ж у гэтым выпадку могуць быць прырытэты вытворчасці сельгаспрадукцыі? Недадасналасці аплаты працы, адвольнае падатак як з вытворцы, так і з таго, хто спекулюе, — гэтыя анамалі ў многім

адштурхнулі вясцоўцаў ад пэтраб спажаўца.

А што тычыцца падрыхтавання машына-трактарнага парка да ўборкі кармоў, то на сёння становішча ў рэспубліцы гэтак: на трактарах яно складае 92 працэнты, па аўтамабілях — 88 працэнтаў.

— Уборка кармоў будзе весіцца, як вядома, і ў раёнах з поўным фанам радэяўцаў. У свой час да гэтых зон былі выработаны на тым жа Мінскім трактарным заводзе трактары з герметычнымі кабінамі. Як складаецца іх лёс?

— Сапраўды, для раёнаў, якія пачыналі ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС, былі выдзелены сродкі з матэа аховы здароўя механізатараў, накіроўваліся, у прыватнасці, спецыяльна-выработаны на Харкаўскім, Мінскім і Валгарадскім трактарных заводах трактары з герметычнымі кабінамі. Напачатку прадугледжвалася выкарыстоўваць іх у зонах са шчыльнасцю забруджванасці ад 15 кц/км.кв. і вышэй, а пачынаючы з 1990 года ад 1 да 15 кц/км.кв. і вышэй. Але сабе яны не апраўдалі на нашых палях. Першыя, у такіх кабінах не магчыма працаваць у спілку (і механізатары не вытрымлівалі, адкрывалі дзверцы), а, па-другое, пасля непрацяглай эксплуатацыі кабіна сама па сабе разгерметызавалася з-за дрыготкі дарог, палёў. Прышлі да высновы, што трэба часцей мяняць у зонах не толькі кабіны, але і саму тэхніку.

— Дарчы, колькі спектра-тароў было пастаўлена нашай сельскай гаспадарцы?

— У раёнах бедства ў 1989 годзе было пастаўлена 619 МТЗ-80/82 і 1720 герметычных кабінаў, у 1990 адвадана — 676 і 1703, у 1991 годзе — 1201 28 герметычных кабінаў.

І, бадай, апошняе пытанне, Мікалай Канстанцінавіч. Дзе выйсе са становішча, якое складалася ў сельскай гаспадарцы рэспублікі дм і, наогул, у эканоміцы, калі вар'яцкі рост ценяў на тавары і паслугі, пагоня за дэлярам, якая прынімае годнасць народа, нацыі, засталі клопаты пра хлеб на дзёны?

— Неабходна, на маю думку, змяніць акцэнты ў эканоміцы — ад расклябанасці да высокай тэхналагічнай дысцыпліны, наладзіць нармальную вытворчасць ва ўсіх галінах, а каб прадукцыя мела рэальны кошт, выдзеліць крэдыты асноўнаму тэа-вартарам. Толькі тады яны змогуць набыць сярэдняе, матэрыялы, а пражыўнікі сельскай гаспадаркі — трактары, машыны, камбайны і г.д. А галоўнае — наладзіць рынак збыту.

Канешне, немаважнае значэнне для таваравытворцаў мае зарплата. Вось таму павіна быць пра Саўміне ці Вярхоўным Савеце служба, я

